

Asia: OM 82/52/2017

Arviomuistio kansalaisaloitemenettelyn toiminnasta 2012–2017

Lausunnonantajan lausunto

Huomionne muistiossa läpikäytyihin muutosehdotuksiin kansalaisaloitemenettelyssä?

Keskustan eduskuntaryhmän lausunto alla.

Muita huomioita kansalaisaloitemenettelystä tai kansalaisaloitemuistiosta?

Keskustan eduskuntaryhmä pitää kansalaisaloitemenettelyä pääosin onnistuneena.

Aloitteen vireillepano on helppoa ja maksutonta, mikä on kansanvallan kannalta hyvä asia. Toisaalta tämä on johtanut siihen, että osa aloitteista on tehty ilman huolellista taustatyötä ja harkintaa.

Viiden vuoden aikana kansalaisaloite on laitettu vireille yli 600 kertaa. Vähintään 50 000 nimen kerääminen kuuden kuukauden aikana on sen verran vaativa tehtävä, että eduskunnan käsittelyyn on tullut 19 kansalaisaloitetta. Kansalaisaloitteet eivät näin ollen ole aiheuttaneet eduskunnalle kohtuutonta työmäärää.

Eduskunta voi vapaasti päättää, miten se käsittelee kansalaisaloitteen. Valtaosassa tapauksista on kuultu asiantuntijoita ja tehty mietintö. Perustuslakivaliokunta on jättänyt tekemättä mietinnön kansalaisaloitteesta kansanäänestyksen järjestämiseksi Suomen jäsenyydestä euroalueesta. Mietinnön tekemättä jättämisen ratkaisevana perusteluna oli valiokunnan mukaan se, että ”aloite on sen merkittävyys huomioiden kaikkein olennaisimmissa asioissa sisällöltään puutteellinen ja heikosti valmisteltu”.

Keskustan eduskuntaryhmä katsoo, että valiokuntien on syytä käyttää sillä olevaa harkintavaltaa kansalaisaloitteen käsittelyn laajuudesta.

Tähän mennessä vain yksi kansalaisaloite on johtanut lainsäädäntömuutoksiin. On kuitenkin useampia aloitteita, joilla on ollut vaikutusta, vaikka niitä ei sellaisenaan ole hyväksytty. Tällaisia ovat mm. energiatodistusta ja rattijuopumuksen ehkäisyä koskevat aloitteet.

Kansalaisaloite on verrattavissa kansanedustajan tekemään lakialoitteeseen. Sen tarkoituksena on antaa kansalaisille vaikutuskanava.

Keskustan eduskuntaryhmä pitää arveluttavana sitä, että kansalaisaloitetta on käytetty poliittisena välineenä silloin kun kansanedustajat ovat jääneet vähemmistöön eduskunnan äänestyksessä. Keskusta suhtautuu myös varauksellisesti aloitteisiin, jotka koskevat paikallisesti rajattua asiaa.

Turtiainen Seija
Keskustan eduskuntaryhmä